

ARGUMENT

Cursul opțional ***DIFICULTĂȚI ÎN ANALIZA SINTACTICĂ A FRAZEI*** este conceput spre a se derula pe parcursul unui an școlar (o oră pe săptămână), adresându-se elevilor din clasele gimnaziale a VIII-a. Orientarea spre studiul aprofundat al analizei sintactice a frazei a pornit din necesitatea de a clarifica o serie de aspecte controversate care ridică probleme elevilor de clasa a VIII-a în stabilirea felurilor anumitor propoziții subordonate. Prin acest curs opțional, elevii vor dobândi o pregătire corespunzătoare pentru înțelegerea aprofundată a relațiilor sintactice la nivelul frazei și pentru a identifica în mod corect tipul unor propoziții subordonate mai dificil de recunoscut.

Totodată, informațiile și exercițiile de analiză gramaticală vor clarifica multe aspecte asupra analizei sintactice a unor propoziții eliptice sau construcții incidente, pentru a căror aprofundare nu există posibilitatea în cadrul disciplinei de limba română, timpul afectat de programa școlară fiind destul de redus pentru aceste probleme ale limbii.

Prin acest curs opțional se oferă elevilor o reală posibilitate de dezvoltare a abilităților lingvistice și a celor de analiză gramaticală, precum și dezvoltarea gândirii critico-analitice.

COMPETENȚE GENERALE, SOCIALE ȘI CIVICE

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare
2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată
3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse
4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

VALORI ȘI ATITUDINI

Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare prin conștientizarea impactului limbajului asupra celorlalți și prin nevoia de a înțelege și de a folosi limbajul într-o manieră pozitivă, responsabilă din punct de vedere social
Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural

COMPETENȚE ȘI CONȚINUTURI ASOCIATE

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi asociate
sesizarea particularităților lexicogramaticale ale unui mesaj ascultat	- abateri de la normele limbii literare; particularitățile vorbirii regionale; identificarea categoriilor gramaticale învățate; observarea relațiilor sintactice într-o propoziție sau într-o frază, în funcție de intenționalitatea comunicării; - sintaxa propoziției și a frazei (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă, atributul și propoziția subordonată atributivă, complementul direct și propoziția subordonată completivă directă, complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă, complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop; propozițiile circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop, condițională, concesivă, consecutivă);

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată

Competențe specifice	Conținuturi asociate
utilizarea corectă a relațiilor sintactice în textele orale proprii	- enunțul, fraza; relaționarea părților de propoziție în propoziții și a propozițiilor în fraze, în funcție de intenționalitatea comunicării; rolul elementelor de legătură în frază; contragerea unor propoziții în părțile de propoziție corespunzătoare sau expansiunea unor părți de propoziție în propozițiile corespunzătoare;

3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
sesizarea valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantic studiate	corectitudinea și expresivitatea părților de propoziție și a propozițiilor într-un text dat; rolul părților de propoziție și al propozițiilor în funcție de intenția și specificul comunicării într-un text dat; cuvinte și construcții incidente;

4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	- enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale; complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop, propozițiile circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop; propoziția subordonată circumstanțială condițională; propoziția subordonată circumstanțială concesivă; propoziția subordonată circumstanțială consecutivă); - aplicarea corectă a semnelor de punctuație la nivelul frazei (coordonare, subordonare, incidentă); realizarea expresivității cu ajutorul semnelor de punctuație; aplicarea cunoștințelor

SUGESTII METODOLOGICE MODALITĂȚI DE EVALUARE

Conținuturile învățării vor fi grupate în compartimentul *Sintaxa frazei*, care va cuprinde informații cu privire la relațiile sintactice la nivelul frazei și tipurile de propoziții subordonate.

În acest context, se vor studia următoarele noțiuni:

- Relațiile sintactice la nivelul frazei;
- Etapele de analiză sintactică a frazei;
- Conectori gramaticali la nivelul frazei;
- Tipuri de propoziții subordonate;
- Anacolutul;
- Construcții și propoziții incidente.

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

- Analiza de text (morfologică, sintactică);
- Exerciții de recunoaștere și identificare ;
- Eseul argumentativ.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ

O 1. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a relațiilor sintactice la nivelul frazei

- 1.1. să recunoască relațiile de coordonare copulativă, adversativă, disjunctivă sau conclusivă;
- 1.2. să recunoască relația de subordonare în frază.

O 2. Dezvoltarea capacității de utilizare corectă a conectorilor gramaticali la nivelul frazei

- 2.1. să recunoască conectorii gramaticali la nivelul frazei (conjuncții coordonatoare, subordonatoare, locuțiuni conjuncționale subordonatoare, adverbe relative, pronume sau adjective pronominale relative, pronume sau adjective pronominale nehotărâte, adverbe nehotărâte)
- 2.2. să utilizeze corect conectorii gramaticali în comunicarea scrisă sau orală.

O 3. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a felurilor propozițiilor subordonate

- 3.1. să respecte etapele de analiză sintactică a frazei;
- 3.2. să identifice corect felul propozițiilor;

O 4. Dezvoltarea capacității de argumentare și gândire critică

- 4.1. să realizeze scheme de relaționare a propozițiilor în frază;
- 4.2. să construiască fraze după scheme date.

MODALITĂȚI DE EVALUARE

Evaluarea curentă (formativă)	Evaluarea sumativă
probe orale probe scrise teste cu diferite tipuri de itemi observarea directă a elevilor	investigația probe scrise portofoliul

CONȚINUTURI

Sintaxa frazei

- relațiile sintactice în frază ;
- propoziții subordonate ;
- construcții și propoziții incidente ;
- propoziții eliptice ;
- anacolutul.

BIBLIOGRAFIE

1. Avram, Mioara, ***Gramatica pentru toți***, Ed. Humanitas Educațional, București 2001
2. Capotă, Teodor, ***Gramatica limbii române***, Editura ProVita, Cluj-Napoca, 2003
3. Coteanu, Ion, ***Gramatica de bază a limbii române***, București, 1986
4. Gencărașu, Ștefan, ***Sintaxa limbii române***, Editura Polirom, Iași, 2000
5. Goran, Vasile, ***Limba română. Comunicare – clasa a VIII-a***, Editura Nomina, Pitești, 2009
6. Iliescu, Ada, ***Gramatica practică a limbii române actuale***, Editura Corint, București, 2007
7. Ionescu, Nicoleta, ***Limba română pentru clasa a VIII-a – Exerciții***, Editura Booklet, București, 2010
8. Ivănuș, Dumitru, ***Probleme de gramatică a limbii române***, Editura Universitaria, Craiova, 2001
9. Popescu, Ștefania, ***Gramatica practică a limbii române***, ediția a VII-a, Ed.Lider, 1988
10. ***Ghid metodologic***, MEC, C.N.C., 2002

CONȚINUTURI PROPUSE

CAPITOLUL I – NOȚIUNI INTRODUCATIVE DE SINTAXĂ

ENUNȚUL. PROPOZIȚIA. FRAZA.
FELUL PROPOZIȚIILOR
RELAȚII SINTACTICE ÎN PROPOZIȚIE
FUNCȚII SINTACTICE
RELAȚII SINTACTICE ÎN FRAZĂ
CUVINTE ȘI CONSTRUCȚII INCIDENTE
ANACOLUTUL
EXPANSIUNEA ȘI CONTRAGEREA

CAPITOLUL II – PROPOZIȚII SUBORDONATE NECIRCUMSTANȚIALE

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ PREDICATIVĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ
PROPOZIȚIA PRINCIPALĂ INSUFICIENTĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ ATRIBUTIVĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ INDIRECTĂ

CAPITOLUL III – PROPOZIȚII SUBORDONATE CIRCUMSTANȚIALE

PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE LOC
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE TIMP
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE MOD
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE CAUZĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE SCOP
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONDIȚIONALĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONCESIVĂ
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONSECUTIVĂ

CAPITOLUL IV – TESTE COMPLEXE